

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT TIBBIYOT UNIVERSITETI

Shomurodov Q.E., Musayev Sh.Sh.

YUZ-JAG‘ JARROHLIGI (OG‘IZ BO‘SHLIG‘I SHILLIQ QAVATI, LAB
VA TILNING XAVFLI O‘SMALARI)

(o‘quv qo‘llanma)

Bilim sohasi: 900000 - Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta‘minot

Ta‘lim sohasi: 910000 - Sog‘liqni saqlash

Ta‘lim yo‘nalishi: 60910100 – Stomatologiya

UO‘K 616.317-006

BBK 55.694.583

Sh78

Mualliflar:

Shomurodov Q.E. – Toshkent davlat tibbiyot universiteti Yuz-jag‘ jarrohligi kafedrası mudiri, t.f.d., professor.

Musayev Sh.Sh. – Toshkent davlat tibbiyot universiteti Yuz-jag‘ jarrohligi kafedrası dotsenti, PhD.

Taqrizchilar:

Amanullayev R.A. – Toshkent davlat tibbiyot universiteti Bolalar yuz-jag‘ jarrohligi kafedrası mudiri, t.f.d., professor.

Raximov Z.K. – Buxoro davlat tibbiyot instituti Xirurgik stomatologiya kafedrası mudiri, t.f.d., dotsent.

Shomurodov, Q.E.

Sh78 Yuz-jag‘ jarrohligi (og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavati, lab va tilning xavfli o‘smalari) : o‘quv qo‘llanma / Shomurodov Q.E., Musayev Sh.Sh. — Toshkent : “Scientific innovations” nashriyoti, 2026. — 105 s.

Ushbu o‘quv qo‘llanma stomatologiya fakultetlari talabalari uchun “Yuz-jag‘ jarrohligi” fanining namunaviy o‘quv dasturiga muvofiq tuzilgan. Unda og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavati, lab va tilning xavfli o‘smalarining epidemiologiyasi, etiologiyasi, patogenezini hamda ushbu lokalizatsiyadagi o‘smalarning zamonaviy tasniflari yoritilgan. Shuningdek, kasallikning klinik simptomatikasi, zamonaviy tashxislash usullari, o‘sma jarayonining tarqalishini tekshirish va baholash mezonlari batafsil bayon etilgan.

Qo‘llanmada kasallikning bosqichi va klinik shaklini hisobga olgan holda davolash taktikasini tanlashning prinsipial yondashuvlari keltirilgan. Davolashning asosiy yo‘nalishlari sifatida birlamchi o‘choqqa hamda regionar metastazlangan zonalarga ta’sir ko‘rsatish usullari muhokama qilingan. Nurlantirish, jarrohlik va medikamentoz davolash tamoyillari, shuningdek kombinatsiyalangan hamda kompleks davolash imkoniyatlari yoritilgan. Ushbu o‘quv qo‘llanma stomatologiya fakultetlarining 5-kurs talabalari uchun mo‘ljallangan.

UO‘K 616.317-006

BBK 55.694.583

© Shomurodov Q.E., Musayev Sh.Sh., 2026

© “Scientific innovations”, 2026

MUNDARIJA

YUZ-JAG‘ SOHASI ONKOLOGIK KASALLIKLARI.....	7
Statistika	11
Kanserogenez nazariyalari	12
Onkologik bemorlarni tekshirish tamoyillari.....	21
Maxsus tekshiruv usullari	25
Xavfli o‘smalar diagnostikasining o‘ziga xos xususiyatlari	29
Bemorni fizikaviy tekshirish	31
Gistologik tekshiruv	40
LABLARNING QIZIL HOSHIYASI, OG‘IZ BO‘SHLIG‘I SHILLIQ QAVATI VA YUZ TERISINING SARATONOLDI KASALLIKLARI	43
Bouen kasalligi.....	44
Pigmentli kseroderma.....	45
Aktinik (meteorologik) xeylit	46
Radiatsion dermatoz.....	47
Saratonga o‘tuvchi melanoz, Getchinsonning melanotik dog‘i (sepkili)	48
Lab qizil hoshiyasining so‘galsimon (tugunli) saratonga o‘tuvchi kasalligi	48
Lablarning qizil hoshiyasidagi cheklangan saratonoldi giperkeratozi.....	49
Abraziv (prekanseroz) Manganotti xeyliti	50
Og‘iz bo‘shlig‘i shilliq qavatining eritroplakiyasi.....	51
Qizil yassi temiratki, eroziv-yarali shakli	53
Leykoplakiyaning eroziv va verrukoz shakllari.....	54
OG‘IZ SHILLIQ QAVATINING KO‘P QAVATLI YASSI EPITELIYADAN RIVOJLANUVCHI O‘SMALARI HAMDA O‘SMASIMON ZARARLANISHLARI	57
Yassi hujayrali papilloma.....	57
So‘rg‘ichsimon giperplaziya	58
Teri papillomasi.....	61
OG‘IZ BO‘SHLIG‘I SHILLIQ QAVATINING XAVFLI O‘SMALARI	64
Tasnifi.....	65
Lab saratoni	70
Klinik manzarasi	71
Diagnostika.....	72
Davolash.....	73
Til saratoni.....	74

Klinik manzarasi	74
Diagnostika.....	77
Davolash.....	78
Og‘iz bo‘shlig‘i tubi shilliq qavatining saratoni	81
Klinik manzarasi	81
Diagnostika.....	82
Davolash.....	82
Lunj shilliq qavati saratoni.....	83
Klinik manzarasi	84
Davolash.....	84
Glossariy.....	85
Test savollari	87
Vaziyatli masalalar	93
Adabiyotlar.....	96
Ilovalar.....	102